

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ  
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра вогневої та тактико-спеціальної підготовки факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
БДК6 12.2 «ЗАСОБИ ПОСИЛЕННЯ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ»  
ОПП «Безпека державного кордону»**

**Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський)

**Галузь знань:** 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

**Спеціальність:** 252 Безпека державного кордону

**Професійна кваліфікація:** офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України

**Форма здобуття освіти:** денна

## АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «**ЗАСОБИ ПОСИЛЕННЯ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ**» є вибірковою для вивчення ОПП «Безпека державного кордону». Вивчається курсантами протягом 6-го семестру на кафедрі вогневої та тактико-спеціальної підготовки факультету безпеки державного кордону.

**Мета вивчення навчальної дисципліни** – підготовка грамотного, вольового всебічно обізнаного офіцера Державної прикордонної служби України, здатного якісно та своєчасно виконувати завдання з охорони державного кордону, під час функціонування в умовах особливого періоду;

підготовка висококваліфікованих офіцерів Державної прикордонної служби України, які твердо знатимуть способи, методи і тактику використання зброї, необхідної для безпечного та надійного виконання своїх професійних обов'язків в межах компетенції охорони державного кордону України, передбачених Конституцією України, законодавчими актами України та відомчими інструкціями Державної прикордонної служби України не порушуючи при цьому права будь-якої людини.

Програма з «Засобів посилення прикордонних підрозділів» в об'ємі 40 годин навчальних занять, включає проведення групових та практичних занять, виконання вправ стрільб згідно «**Курсу стрільб зі стрілецької зброї, бойових машин, катерів морської охорони в ДПСУ**», що затверджений наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10.05.2016 р. № 367. Положення даної програми спрямовані на підготовку персоналу до рішучих дій зі зброєю у складі підрозділу, групи, або самостійно з метою правомірного припинення правопорушень у різних ситуаціях оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «**ЗАСОБИ ПОСИЛЕННЯ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ**» на четвертому курсі курсанти повинні:

**знати:**

- заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами;
- правила та процедуру застосування зброї згідно чинного законодавства та відомчих інструкцій;
- основи бойового використання зброї;
- прийоми та правила стрільби зі зброї;
- основні положення курсу стрільб з вогневої підготовки.

**вміти:**

- дотримуватися заходів безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами;
- успішно виконувати вправи стрільб з різних видів зброї, яка відноситься до засобів посилення прикордонних підрозділів;
- практично використовувати різні способи забезпечення безпеки у вогневому зіткненні;
- швидко оцінювати рівень небезпеки ситуації, реагувати на неї та приймати правильні рішення щодо застосування зброї, використовувати при цьому різну техніку та способи;
- ефективно діяти зі зброєю у різних ситуаціях оперативно-службової (бойової) діяльності та правомірно припиняти протиправні дії у складі підрозділу.

**ознайомитись:**

- з різними зразками зброї та способами їх застосування;
- з різними рівнями збройного опору, а також передбаченими законом діями прикордонників у відповідь;
- з основними навиками бойової комунікації, які допоможуть прикордонникам, встановлювати і підтримувати ефективний зв'язок та контакт з громадянами;
- з особливостями тактики дій правоохоронними органами інших держав.

**ВИКЛАДАЧІ:** згідно форми А-4.03.

**ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Вогнева підготовка, Загальна тактика, Тактика прикордонної служби, Фізичне виховання, Особиста безпека та застосування сили.

**МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Тир НАДПСУ, Стрільбище Ракове.

**ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ**

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЕCTS	Кількість годин											Форми підсумкового контролю						
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота							Індивідуальна робота			Екзамен	Диференційований залік				
					лекції	групові заняття	практичні заняття	семінари	групові вправи	комплексне заняття	підсумковий контроль	Усього	Індивідуальна робота зі зброєю	Самостійна робота						
III	5																			
	6	3	90	40		10	26					4		20	20		30		+	
Разом за 3 Курс		3	90	40		10	26					4		20	20		30		+	
Усього за дисципліну		3	90	40		10	26					4		20	20		30		+	

**Основні методи навчання:** МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.

**Основні методи контролю навчальних досягнень:** : МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.

## КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
<b>Загальні компетентності</b>		
<b>ЗК-6</b>	Здатність працювати в команді.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
<b>ЗК-14</b>	Навики здійснення безпечної діяльності	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1.
<b>ЗК-15</b>	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
<b>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</b>		
<b>ФК-4</b>	Здатність застосовувати тактичні прийоми загальновійськового бою та бойових дій прикордонних підрозділів, способи дій підрозділів, забезпечувати бойове, ресурсне, інженерно-технічне забезпечення та зв'язок у підрозділі в різних умовах функціонування та різних формах оперативно-службових дій.	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1.
<b>ФК-9</b>	Здатність організувати систему охорони державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її стан, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, проводити оперативно-технічні заходи та слідчі дії, заходи примусу, здійснювати провадження в справах про адміністративні правопорушення, використовувати штатне озброєння, обладнання, технічні та транспортні засоби для виконання завдань з охорони державного кордону, у тому числі діяти у складі прикордонних нарядів.	МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.
<b>ФК-15</b>	Здатність здійснювати водіння базових машин підрозділу, організувати підготовку озброєння та техніки до застосування і технічне обслуговування з використанням інженерних знань та дотриманням вимог єдиної системи конструкторської документації.	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ  
КУРСАНТАМИ**

<b>Шифр</b>	<b>Компетентність</b>	<b>Методи навчання</b>	<b>Оцінювання</b>
<b>ПРН-9</b>	Організувати професійну підготовку персоналу, підготовку прикордонних нарядів й підрозділів до виконання завдань за призначенням у різних умовах.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
<b>ПРН-19</b>	Відповідальне та позитивне ставлення до своєї ролі на державному кордоні.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.
<b>ПРН-21</b>	Упевнено застосовувати штатне озброєння підрозділу;	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.2; МК3.1; МК 3.2; МК4.1; МК 4.3.
<b>ПРН-23</b>	Упевнено виконувати прийоми зі зброєю та вогневі завдання зі стрілецької зброї.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН 3.3.	МК1.1; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
<b>ПРН-24</b>	Застосовувати психомоторні навички та послідовність групових дій у складі прикордонних нарядів і підрозділів, обслуг групової зброї.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК3.2; МК4.1; МК4.3.



## Тематичний план

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
<b>3 курс (БДК)</b>					
<b>6 СЕМЕСТР</b>					
<b>1</b>			<b>6/10</b>	<b>ОЗБРОЄННЯ БРОНЕТРАНСПОРТЕРА</b>	
	1	групове	2	<b>Озброєння бронетранспортера.</b> 1 НП: Призначення, бойові властивості та загальна будова 14,5-мм крупнокаліберного кулемета Володимирова танкового (КПВТ). 1 НП: Призначення, бойові властивості та загальна будова 7,62-мм кулемета Калашникова танкового (ПКТ).	[2.7] с.3-8 [2.8] с.3-8, 82-85 [2.9] с.3-20
		сам. робота	4	Призначення, будова та робота частин і механізмів кулемета КПВТ.	[2.8] с.34-78
	2	практичне клас	4	<b>Озброєння бронетранспортера.</b> 1 НП: Неповне розбирання та збирання 14,5-мм крупнокаліберного кулемета Володимирова танкового (КПВТ). 2 НП: Неповне розбирання та збирання 7,62-мм кулемета Калашникова танкового (ПКТ).	[2.7] с.3-120 [2.8] с.3-110 [2.9] с.3-93
		сам. робота	2	Догляд за кулеметами (КПВТ, ПКТ) та установками, їхній огляд, зберігання та обслуговування.	[2.8] с.130-147
		індивідуальна робота	2	<b>Озброєння бронетранспортера.</b> 1 НП: Підготовка озброєння та боєприпасів бронетранспортера до стрільби.	[2.8] с. 157-180
		індивідуальна робота	2	1 НП: Прилади спостереження БТР, їх призначення, розміщення та правила користування.	[2.8] с. 187-203
<b>2</b>			<b>8/6</b>	<b>КРУПНОКАЛІБЕРНІ КУЛЕМЕТИ</b>	
	1	групове	2	<b>Крупнокаліберні кулемети.</b> 1 НП: Призначення, бойові властивості та загальна будова 12,7-мм крупнокаліберного кулемета зразка 1938 року. 2 НП: Призначення, бойові властивості та загальна будова 12,7-мм	[2.18] с.7-10 [2.19] с.3-9

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				крупнокаліберного кулемета НСВ «Утєс».	
	2	практичне клас	2	<b>Крупнокаліберні кулемети.</b> 1 НП: Неповне розбирання та збирання 12,7-мм крупнокаліберного кулемета зразка 1938 року.	[2.18] с.11-27
		сам. робота	4	Призначення та будова частин та механізмів кулемета ДШК, кулемета НСВ «Утєс», ЗІП та патронів.	[2.19] с.38-76
	3	практичне клас	4	<b>Крупнокаліберні кулемети.</b> 1 НП: Неповне розбирання та збирання 12,7-мм крупнокаліберного кулемета НСВ «Утєс».	[2.19] с.9-33
		індивідуальна робота	2	Неповне розбирання та збирання 12,7-мм крупнокаліберного кулемета НСВ «Утєс», 12,7-мм крупнокаліберного кулемета зразка 1938 року.	[2.18] с.11-27 [2.19] с.9-33
<b>3</b>			<b>8/12</b>	<b>ПРОТИТАНКОВІ ЗАСОБИ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ</b>	
	1	групове	2	<b>Протитанкові засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Призначення, основні тактико – технічні характеристики, загальна будова протитанкового ракетного комплексу (ПТРК 9К111). 1 НП: Призначення, основні тактико – технічні характеристики, загальна будова станкового протитанкового гранатомета (СПГ – 9М).	[2.15] с.5-18 [2.16] с.3-10 [2.17] с.3-9
		сам. робота	2	Призначення, основні тактико – технічні характеристики, загальна будова протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П».	[2.14] с.2-29
	2	практичне навчальне містечко	3	<b>Протитанкові засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Підготовка ПТРК 9К111 до стрільби. Дії розрахунку.	[2.15] с.38-44 [2.16] с.9-13
		сам. робота	2	Особливості бойового застосування комплексу ПТРК 9К111. Стрільба в різних умовах експлуатації.	[2.15] с.38-44 [2.16] с.9-13
	3	практичне навчальне	4	<b>Протитанкові засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Підготовка СПГ – 9М до стрільби. Дії розрахунку.	[2.17] с.88-91



№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
		містечко			
		індивідуальна робота	2	<b>Протитанкові засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Підготовка ПТРК 9К111 до стрільби. Дії розрахунку.	[2.15] с.38-44 [2.16] с.9-13
		сам. робота	2	Догляд за гранатометом СПГ-9М, зберігання гранатомета та пострілів до нього.	[2.17] с.83-88
		індивідуальна робота	2	<b>Протитанкові засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Підготовка СПГ – 9М до стрільби. Дії розрахунку.	[2.17] с.88-91
		сам. робота	2	Заняття вогневої позиції, порядок ведення вогню з СПГ-9М та зміна вогневої позиції.	[2.17] с.88-91
<b>4</b>			<b>2/14</b>	<b>ПРОТИПОВІТРЯНІ ЗАСОБИ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ</b>	
	1	групове	2	<b>Протиповітряні засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Призначення, основні тактико – технічні характеристики, загальна будова 23-мм спареної установки ЗУ-23-2. 1 НП: Призначення, основні тактико – технічні характеристики, загальна будова переносного зенітного ракетного комплексу (ПЗРК 9К38).	[2.10] с.5-16 [2.11] с.5-15 [2.12] с.6-70
		сам. робота	2	Підготовка спареної установки ЗУ-23-2 до стрільби. Поводження зі спареною установкою на передодні маршу, під час маршу та після маршу.	[2.10] с.212-217
		індивідуальна робота	4	<b>Протиповітряні засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Підготовка 23-мм спареної установки ЗУ-23-2 до стрільби. Дії розрахунку.	[2.10] с.193-200 [2.11] с.37-45
		сам. робота	2	Взаємодія елементів та технічне обслуговування переносного зенітного ракетного комплексу (ПЗРК 9К38).	[2.12] с.125-162
		індивідуальна робота	2	<b>Протиповітряні засоби прикордонних підрозділів.</b> 1 НП: Підготовка переносного зенітного ракетного комплексу (ПЗРК 9К38) до стрільби. Дії розрахунку.	[2.12] с.165-166
		сам. робота	2	Поводження зі спареною установкою ЗУ-23-2 під час стрільби.	[2.10] с.201-210 [2.11] 37-45

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
		сам. робота	2	Приведення в дію джерела живлення ПЗРК 9К38. Взаємодія елементів комплексу після виходу бортового джерела живлення на режим.	[2.12] с.65-67
<b>5</b>			<b>2/8</b>	<b>82-ММ МІНОМЕТ БМ-37</b>	
	1	групове	2	<b>82-мм міномет БМ-37.</b> 1 НП: Призначення, основні тактико – технічні характеристики, загальна будова 82-мм міномета БМ-37.	[2.20] с.5-8 [2.21] с.3-8
		сам. робота	4	Догляд за 82-мм мінометом БМ-37, зберігання міномета та мін до нього.	[2.20] с.101-123 [2.21] с.84-92
		індивідуальна робота	4	<b>82-мм міномет БМ-37.</b> 1 НП: Підготовка до стрільби 82-мм міномета БМ-37. Дії розрахунку	[2.20] с.63-94 [2.21] с.54-75
<b>6</b>			<b>10</b>	<b>СТРІЛЕЦЬКІ ТРЕНУВАННЯ. ВИКОНАННЯ ВПРАВ СТРІЛЬБ З ОЗБРОЄННЯ БОЙОВИХ МАШИН</b>	
	1	практичне навчальне містечко	4	<b>Стрілецькі тренування. Виконання вправ стрільб з озброєння бойових машин.</b> 1 НП: Переведення баштової установки з похідного положення в бойове. Підготовка кулеметів до стрільби.	[2.7] с.66-67 [2.8] с.90-93
	2	практичне ВСР	6	<b>Стрілецькі тренування. Виконання вправ стрільб з озброєння бойових машин.</b> 1 НП: Приведення кулеметів до нормального бою.	[2.7] с.69-73 [2.8] с.95-105
		Диф.залік	4		
		<b>Всього</b>	<b>40/50</b>		

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### 1 Нормативно-правові акти

- 1.1. Конституція України. – К.: Преса України, 1997.
- 1.2. Закон України «Про Державну прикордонну службу України» від 28 травня 2003 року.
- 1.3. Закон України «Про державний кордон України».
- 1.4. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність України».
- 1.5. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».
- 1.6. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
- 1.7. Кримінальний Кодекс України.
- 1.8. Кримінально - процесуальний Кодекс.
- 1.9. Наказ № 1261 «Про затвердження Інструкції про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України» зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1391/27836
- 1.10. Наказ Адміністрації ДПСУ від 30.12.2005 № 1039 Про затвердження Тимчасової інструкції про застосування мобільних підрозділів (Із змінами, внесеними згідно з наказом Адміністрації Держприкордонслужби України № 575 від 24.07.2012)
- 1.11. Наказ Адміністрації ДПСУ від 21.10.2003 р. №200 «Про затвердження Інструкції про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України». Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.10.03 р. за №963/8284.
- 1.12. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 367 від 10.05.2016 року. «Курс стрільб зі стрілецької зброї, бойових машин, катерів морської охорони в Державній прикордонній службі України».

### 2 Базова література

- 2.1. Методика вогневої підготовки прикордонних підрозділів Видавництво НАПВУ 2002 р. , с. 219
- 2.2. Положення зі служби польових навчальних центрів та військових стрільбищ ДПСУ. Видавництво НАДПСУ. 2004 р.
- 2.3. Наказ Голови Держкомітету «Про затвердження та введення в дію норм постачання ракетно-артилерійського озброєння, військово-технічного майна, стрільбищного обладнання, засобів індивідуального захисту і активної оборони та норм утримання боєприпасів ПВ України на мирний та воєнний час».
- 2.4. Методика огневой подготовки мотострелковых подразделений. - М.: Воениздат. 1978. - 231 с.
- 2.5. «Вогнева підготовка» Навчальний посібник МВС України// За заг. Редакцією В.Ф. Глушенко. – Вінниця: «ДТП», 1998. – 160 с.

### 3 Допоміжна

- 2.6. Наставление по стрелковому делу, 14,5-мм крупнокалиберный пулемет Владимирова (КПВТ). - М.: Воениздат, 1971. - 222 с.
- 2.7. Бронетранспортер БТР-70. Техническое описание и инструкция по эксплуатации. - М. Воениздат. 1988. – 560 с.
- 2.8. Бронетранспортер БТР-80. Техническое описание и инструкция по эксплуатации. - М. Воениздат. 1986. – 634 с.

- 2.9. Руководство по 7.62-мм пулемету Калашникова ПК, ПКМ, ПКС, ПКМС, ПКТ.- М.: Воениздат, 1979. - 256 с.
- 2.10. 23-мм спареная установка ЗУ-23. Руководство службы. Ч. 1. Устройство и эксплуатация.- М. Воениздат. 1977. – 269 с.
- 2.11. Махинько О. В. Устройство и эксплуатация 23-мм зенитной установки ЗУ-23.- Томский политехнический университет. 2012. – 90 с.
- 2.12. Акулов И. Е. Техническая подготовка командира взвода ПЗРК 9К38 «Игла». Томский политехнический университет. 2011. – 191 с.
- 2.13. Підручник сержанта зенітних підрозділів військ ППО СВ. МОУ. 2002. – 72 с.
- 2.14. ПТУРС 9М113. Техническое описание и инструкция по эксплуатации. – М. Воениздат, 1978. – 96 с.
- 2.15. Переносный противотанковый комплекс 9К111. Техническое описание 9К111.00.00.000. ТО. – М. Воениздат, 1981. – 46 с.
- 2.16. Изделие 9К111. Инструкция по эксплуатации 9К111 00.00.000.ИЭ.- М. Воениздат, 1975. – 32 с.
- 2.17. Станковый противотанковый гранатомет СПГ9, Техническое описание.- М. Воениздат, 1983. – 160 с.
- 2.18. Наставление по стрелковому делу 12,7-мм пулеметы обр. 1938/46 г. И 1938 г..- М. Воениздат, 1971. – 285 с.
- 2.19. Наставление по стрелковому делу 12,7-мм пулемет НСВ.- М. Воениздат, 1986. – 240 с.
- 2.20. Наставление по стрелковому делу 82-мм батальонный миномёт.- М. Воениздат, 1941. – 100 с.
- 2.21. Руководство по боевой работе подразделений 82-мм миномётов. - М. Воениздат, 1976. – 169 с.

### ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Вікіпедія [http://ru.m.wikipedia.org/wiki/Корд\\_\(пулемёт\)](http://ru.m.wikipedia.org/wiki/Корд_(пулемёт)).
2. Рональд Адамс, Томас МакТернан, Чарльз Ремесберг, Вживання – Тактика збройних сутичок, Видавництво "Калібре Пресс", Іллінойс, 24-е видання, 1999 р. (Adams, Ronald, McTernan, Thomas, Remesberg, Charles, Street Survival – Tactics for Armed Encounters, Calibre Press, Evanston, IL., 23rd Printing, 1999.).
3. П. Р. Брукс, Ураження співробітника, Код три, Видавництво «Моторола», 1975 р. (Brooks, P.R., Officer Down, Code Three, Motorola, 1975).
4. П. Касіо та Дж. МакСвіні, Тактика бою підрозділів SWAT, Видавництво «Паладин Пресс», Боулдер, СО, 1996р. (Cascio, P. and McSweeney, J., SWAT Battle Tactics, Paladin Press, Boulder, CO, 1996.).
5. Р. Д. Соєр, Мистецтво війни, Сан-Туз, Видавництво «Баронес енд Нобл Букс», Нью-Йорк, NY, 1994 р. (Sawyer, R. D., The Art of War, Sun-Tuz, Barnes and Noble Books, New York, NY, 1994.).
6. Інформаційне інтренет-представництво Президента України. – Режим доступу: <http://www.prezident.gov.ua>  
Джерело документа <http://iportaal.rada.gov.ua>.

### МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ

**Обов’язковому контролю підлягають заняття:** Тема 1 заняття 2; Тема 2 заняття 2,3; Тема 3 заняття 2,3; Тема 6 заняття 2,3.

Залік передбачає виставлення загальної оцінки, яка складається з двох оцінок:

1. Оцінка за знання матеріальної частини озброєння, його призначення та тактико-технічні характеристики.
2. Оцінка за практичне виконання вправ стрільб та виконання нормативів з вогневої підготовки.

Умови та критерії оцінювання визначаються положеннями Наказу Міністерства внутрішніх справ України № 367 від 10.05.2016 року. «Курс стрільб зі стрілецької зброї, бойових машин, катерів морської охорони в Державній прикордонній службі України».

## **VIII. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ**

### **ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ**

Оцінювання знань при поточному контролі здійснюється за чотирьохбальною шкалою (5, 4, 3, 2). Зміст критеріїв оцінювання та форма поточного контролю з кожного заняття навчальної дисципліни визначаються кафедрою з урахуванням особливостей дисциплін і обов'язково відображаються у відповідних методичних матеріалах.

Загальну оцінку за аудиторну, самостійну (індивідуальну) роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), на кількість оцінок отриманих протягом модуля (семестру, періоду вивчення дисципліни), яка визначена робочою програмою навчальної дисципліни. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох, для заочної форми навчання – не менше двох.

Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну та індивідуальну роботи і проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять навчальної групи з округленням до 0,01 після останнього заняття з модуля, дисципліни, семестру. За матеріалами пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, курсант (слухач, студент) зобов'язаний відвідувати до модульного контролю. За кожне пропущене заняття або відсутність оцінки на занятті, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, при обчисленні середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок рахується «0» балів.

Сумарна кількість балів за модуль є сумою від середньоарифметичної поточних оцінок, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за модульний контроль, помноженої на 0,2. У відповідності до набраної сумарної кількості балів, оцінка за модуль визначається за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС за допомогою «Таблиці відповідності шкал оцінювання» (таблиця 1) та «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему» наведеної в додатку 2 «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

Курсант (слухач, студент), який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відвідував за контрольні, лабораторні роботи та визначений робочою програмою навчальної дисципліни вид індивідуальної роботи до модульного контролю не допускається. Він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і йому виставляється оцінка за модуль «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100 бальною шкалою і FX за шкалою ЄКТС. Курсантам (слухачам, студентам), які пропустили заняття, де було передбачено оцінювання, з об'єктивних причин, надається індивідуальна консультація та можливість ліквідувати заборгованість.

## СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

Курсант (слухач, студент) допускається до семестрового контролю (семестрового екзамену, диференційованого заліку, заліку), якщо він склав всі модулі, виконав всі види завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Курсант (слухач, студент), який не склав хоча б одного модуля, отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відвідував за індивідуальну роботу, не допускається до семестрового контролю.

Якщо курсант (слухач, студент) не виконав умови допуску до складання семестрового контролю з об'єктивних причин (хвороба, відрядження тощо, і це підтверджено документально), рішенням начальника кафедри надається індивідуальна консультація та визначаються терміни можливості ліквідувати заборгованість.

Курсанта (слухача, студента) можна звільнити від складання семестрового екзамену з виставленням оцінки «відмінно» за національною шкалою, 90-100 балів за 100-бальною шкалою і А – за шкалою ЄКТС, у випадку, якщо середній бал за модулі (середньоарифметична з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну роботу) є не нижчою 4,51 бали. При цьому курсант (слухач, студент) виявляв активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не мав поточних оцінок нижчих, ніж «задовільно», модульні контролі не перездавались.

Таблиця відповідності шкал оцінювання

Сума кількості балів	Бал за 100 бальною шкалою	Національна шкала	Оцінка ЄКТС
5,00-4,51	100-90	5	A
4,50-4,01	89-82	4	B
4,00-3,51	81-75	4	C
3,50-3,01	74-67	3	D
3,00-2,6	66-60	3	E
2,59-2,00	59-35	2	FX
1,99-0,00	34-1	2	F

### **Дотримання академічної доброчесності**

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

**Додаток А**  
**Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень**

Шифр	Метод навчання
<b>1. Традиційні методи навчання</b>	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
<b>2. Активні методи навчання</b>	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
<b>3. Інтерактивні методи навчання</b>	
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
<b>1. Попередній контроль</b>	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
<b>2. Поточний контроль</b>	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
<b>3. Рубіжний контроль</b>	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
<b>4. Підсумковий контроль</b>	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний